

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 19. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297827136/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

de ikke gaae – Stakkels Barn – en Skole-Mester Kone! – Hun skulde endelig kjøre – til hendes Frue Moster – – Ja Moster mig hen, og Moster mig her – Til Pølen og Puten kjører saadanne Sminke-Dukker – o.s.v.

Saadanne og andre lige beskaffne Samtaler, maatte daglig igjentaagne nødvendig frembringe forømtalte Virkninger hos den lille Christian, helst da de blev saa mægtig understøttede af tre andre Omstændigheder, som vi ikke kan undlade at anmærke, da de har saa væsentlig en Indflydelse paa dens Character og Historie, som her tales om. – Et var det, at han af Naturen havde faaet et blødt Gemyt, som hver Dag ved Opdragelsen blev gjort blødere – et Hjerte som meget let tog imod Indtryk, men og meget længe bevarte dem – Strængighed havde gjort ham frygtsom, og Frygt gjorde ham til et Offer for den første, som vilde bilde ham noget ind, naar det kun var bedrøveligt eller farligt; men den samme Frygt gjorde ham og yderlig betænksom i at forandre de Meeninger, som engang var ham indprættede – den forhærdede hans Hjerte imod alle dem, som vilde underrette ham om noget bedre – Et andet var det, at han fra den spædste Alder af var vant til at ansee sin Moder, og alle dem, som hun holdt Venskab med, for ligesaamange aldrig feylende Oracler – Den tredje Omstændighed, som i vore Tanker ikke bidrog lidet dertil; var denne; at Madame Kuchlein, ventelig for ikke at besmitte ham, var faldet paa det ulykkelige Indfald, at holde ham saa meget som mueligt fra alt Selskab al Spøg med andre Drengene af hans Alder – og saalænge som han var under hendes Vinger, kun tillod ham at lege med Dukker – Om Nogen den Tid har indseet og nøye overvejet alle disse Omstændigheder, saa har han uden stort Hexerie, allerede i vor Panthakaks tiende Aar, med temmelig Sikkerhed kundt spaaet, at han – om det ikke skulde behage Himmelen, ved et eller andet Mirakel at gjøre en Forandring til det beste – med Tiden vilde blive en kjærlingsagtig Klynker, og en knarvorn Meeniske-Fiende –

En Character som denne, der allene kan takke den almindelige Foragt, og de Viises Medynk derfor, at den ikke er forhadet indtil Af-skye, er uidentvivel et ufejlbarligt Beviis paa, at den Opdragelse, som Madame Kuchlein gav sin Christian i mange Henseende ikke var den, hun burde givet ham. – Dog aftvinger Sandhed og Billighed os den Anmærkning; at den tillige, endskjønt paa en uskyldig Maade, og uden Hensigt, lagde den første Sæd til mange og vi tør sige vigtigere